СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 124. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 29 травня 1935. — VOL. XLIII. No. 124. Jersey City, N. J., Wednesday, May 29, 1935. THREE CENTS

„НАЙРА" УНЕВАЖНЕНА СУДОМ

ВАШИНҐТОН. — Найвищий суд Злучених Держав видав нарешті судову опінію, що безпосередньо відноситься до питання правосильности закона про краєву відбудову, на основі котрого уряд позаводив так звані кодекси в преріжних промислах, обмежуючи цими кодексами свобідну торговлю та нормуючи відносини підприємців до робітників.

Рішення найвищого суду відноситься безпосередньо до відомої широко справи кодексу живого дробу, а посередньо до всіх кодексів і цілої діяльности урядів, створених на основі закона про відбудову краю. Отже найвищий суд заявляє, що закон про відбудову краю є неконституційний, себто не годиться з постановами американської контитуції. Цим законом, каже суд, конґрес передав президентови законодатну владу, а цього на основі конституції йому робити не вільно. Правда, в надзвичайних моментах у життю краю конґрес може видавати надзвичайні постанови, але й тоді він не може передавати президентови свого права робити річи, які є виразно законодатнього характеру.

Опінія найвищого суду завдала просто смертельний удар усій діяльности уряду, що спирається на закон про відбудову краю. В усіх урядових бюрах, що повстали на основі цього закона запанував негайно справжній хаос. Ніхто не знав, що вільно, а чого не вільно робити. Ніхто не знав, що буде з його урядом. Неменше заклопотання викликала опінія суду в конґресі, де провідники демократичної більшости, що перевели закон про відбудову краю, не мали тепер найменшого поняття про те, що їм робити. Всяку законодатну роботу просто здержано.

Доперва по якімсь часі почали представники „Найри" давати натяки про те, що вони думають робити супроти зміненої ситуації. Голова „Найри", Ричберґ, заявив, що уряд, очевидно, не буде тепер заставляти силою виконувати постанови кодексу, але він сподівається, що промисловці й купці будуть виконувати кодекси як угоду, яку вони заключили добровільно.

КОНВЕНЦІЯ „СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ".

НЮ ЙОРК. — У суботу рано учасниці конвенції „Союза Українок Америки" взяли участь у богослуженню за живих та в панахиді по померших членах „Союзу Українок", які відправлено в місцевих українських церквах, католицькій на 7-мій вулиці та православній на 14-тій вулиці.

У суботу прочитано передовсім низку рефератів про ріжні сторони діяльности орґанізації та переведено над ними дискусію. В суботу вечором делеґатки взяли участь у конвенційнім бенкеті в готелю „Джордж Вашинґтон".

Дискусії над рефератами велися далі ще й на недільнім засіданню. По їх закінченню приступлено до вибору нового уряду, до котрого ввійшли: пані Анастасія Ваґнер як предсідниця; пані Юлія Яремова, панна Стефа Абрагамовська й пані Катерина Ділай як заступниці предсідниці; пані Пелагія Дембіцька як секретарка українською мовою; пані Анета Кмець як секретарка анґлійською мовою; пані Вероніка Костецька як скарбничка; пані Анастасія Рибакова як орґанізаторка; пані д-р Неоніля Пелехович-Гайворонська, К. Шутак-Кедровська й Пелагія Хома як контрольорки.

Голоси обчисляла комісія, зложена з пань: А. Курило, Штоґрин і Козаченко.

Постановлено скликати наступну конвенцію за два роки до Філяделфії.

Стверджено, що в конвенції взяли участь разом 49 делеґаток, що представляли 36 відділів орґанізації.

ДІТИ В ШКОЛІ ТЕРПЛЯТЬ ЧЕРЕЗ СЛІЗНИЙ ҐАЗ.

КАНТОН (Огайо). — Коло фабрики підприємства „Берґер Манюфектюрінґ Ко." прийшло до бійки між страйкарами й поліцією та сторожами фабрики. Підчас бійки пострілено тяжко 26-літнього Герберта Блейзера, що переходив туди по дорозі. У той самий час переходили попри місце бійки шкільні діти. Щоб їх охоронити перед каліцтвом, зібрано їх до одного ресторану. Одначе коли поліція почала кидати слізні бомби, щоби розігнати страйкарів, ґази зайшли й до ресторану й до 15 дітей треба було кликати лікарів.

ЗАКІНЧУЮТЬ СТРАЙК АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ.

СИНСИНАТІ (Огайо).—На масовім вічу страйкуючих робітників фабрики „Шевроле-Фишер Боді" постановлено приняти угоду між представниками робітників і фабрикантів та покінчити страйк, що почався був 30-го квітня.

Угоди не написано на папері, бо підприємство не хоче писаної умови. На основі устної обіцянки фабричного заряду робітники, що досі брали по 45 центів на годину, мають брати по 50 центів по 30 днях, а по 55 центів по 90 днях. Праця має тревати 9 годин на день та 5 днів у тижні. Робітники мають мати право носити юнійні відзнаки на приватних одіннях, але не на „оверолсах" (робітничих штанах) підчас праці в фабриці.

В СПРАВІ КВЕСТІОНАРІВ ДЛЯ ПРОПАМЯТНОЇ КНИГИ У. Н. СОЮЗА

Минає вже три місяці, як розіслано відділам У. Н. Союза „Квестіонар" з проханням негайно його виповнити і звернути редакції „Свободи" для Пропамятної Книги. Поверх 100 (сто) відділів не виповнили досі цього обовязку. Це такі відділи:

3, 7, 12, 14, 15, 17, 21, 22, 26, 27, 31, 34, 40, 41, 43, 50, 53, 54, 65, 68, 71, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 82, 83, 101, 107, 110, 111, 114, 115, 118, 119, 126, 129, 133, 139, 150, 152, 153, 154, 158, 159, 162, 165, 176, 180, 186, 187, 189, 197, 201, 202, 205, 208, 212, 214, 216, 222, 226, 228, 229, 233, 240, 249, 251, 252, 257, 260, 261, 263, 273, 278, 279, 286, 299, 300, 312, 314, 315, 316, 322, 328, 331, 333, 342, 352, 354, 360, 361, 366, 368, 372, 378, 386, 396.

Звертаємо на цю обставину увагу урядників згаданих вище відділів, як і членства. Та підкреслюємо, що те занедбання спричинює проволоку в праці над Ювилейною Книгою. Коротка історія кождого відділу повинна і мусить бути в Пропамятній Книзі. Справа це проста і кождому зрозуміла. Чомуж зволікати з нею?

СЕНЗАЦІЙНИЙ РОЗВОДОВИЙ ПОЗОВ.

Жінка відомого актора Джана Берімора в Лос Анджелес, Каліфорнія, відома колись фільмова акторка Долорес Костело, пізвала в суд свого мужа за розвід. Закидує йому жорстокість та домагається 3,000 долярів на місяць на удержання себе й двох дітей.

ЖІНКА ЖОРСТОКИЙ СУДДЯ.

В Москві займає становище судді м. і. Марія Кірєєва, що визначається незвичайною строгістю, яка переходить інколи в жорстокість. Найчастіше видає смертні присуди. Минулого місяця засудила на смерть чотири особи за вбивство, а недавно післала на смерть три особи за крадіж. Засуджені відкликалися до вищого суду, одначе він відклик відкинув і присуд виконано.

БАНДИТИЗМ У СОВЄТСЬКІЙ РОСІЇ.

Совєтська влада оголосила комунікат, що на філію державного банку в Камянці на Поділлі напали бандити і застрілили касієра та ранили тяжко двох урядовців. За кілька днів бандитів арештовано, а саме шістьох у Києві, а чотирох у Москві. Їх перевезли до Камянця, де засудили їх на смерть і розстріляли. В часі від 20. березня до 2. квітня ц. р. страчено в совєтській Росії 41 осіб за бандитизм.

ЗАСУДИЛИ ДЕФРАВДАНТІВ.

В Перемишлі відбулася судова розправа проти війта із Сосниці, Репки, за спроневірення 8 тисяч зл. на шкоду громади. Репку засуджено на два роки, а громадського касієра Пинила, що теж відповідав перед судом, на півтора року вязниці.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД.

Перед трибуналом присяжних суддів у Станиславові відбулася розправа проти 27-літнього Миколи Мельника за злочин убивства матери і намаганого вбивства сестри. Мельника зсуджено на кару смерти. Засуджений приняв присуд спокійно.

МИШИ ЗІЛИ ЗАСІВИ.

Місцевости, положені над Прутом, на території коломийського повіту, навістила небувала досі на Покуті язва пільних мишей, що знищили 85 проц. засівів. Жнива заповідаються катастрофально.

НА СИБІРІ ПОШИРЮВАЛИ ВІДОЗВИ КОЛЧАКА І КЕРЕНСЬКОГО.

Управа архіву в Томську поширювала під покришкою продажі макулятури старі відозви Колчака і Керенського.

НЕОБЕРЕЖНІ ОПЕРАТОРИ.

Перед кількома місяцями голосний був процес двох ґінекольоґів жидівського шпиталю у Львові, д-ра Рапапорта і д-ра Абрагама. Заскаржила їх Кляра Цукеркандель, якій у часі операції зашили в її тілі через необережність дві голки, наслідком чого вивязалася була довга недуга. У двох перших судових інстанціях лікарів увільнено. Пошкодована внесла касацію до найвищого суду, який оба присуди зніс і звелів перевести нову розправу.

ШКІЛЬНИЦТВО В СЛОВАЧЧИНІ.

За урядовим обчисленням у Словаччині знаходяться тепер 3,125 шкіл зі словацькою мовою навчання, 736 з мадярською, 115 з німецькою і 89 з українською (карпаторуською) мовою. У всіх словацьких школах було 507,528 дітей.

ПРОДАЮТЬ ЦЕРКВИ.

Одна громада на Закарпатті хоче побудувати школу, а що не має на це потрібних матеріяльних засобів, рішила продати старинну деревляну церкву, що знаходиться в селі, як це зробили вже інші громади, маючи нові муровані церкви. Як повідомляє „Праґер Прессе", зголосилося вже одно містечко на Моравії, що хоче купити церкву зі всім внутрішнім уладженням, образами, хоругвами, старими ліхтарями і т. п. Церкву хотять розібрати на части, перевезти на нове місце й поставити в міському парку.

МОНОКЛЬ У МОДІ.

Японські студенти привезли з Европи до рідного краю нову моду: монокль. Байдуже, чи хто потребує його для загострення зору; це частина одягу. За студентами почали вже носити монокль торговці, промисловці, навіть звичайні продавці.

СОБАКА ЗА 10,000 ЗЛОТИХ.

Одна з найбогатших пань у Варшаві купила у Відні песика, островолосого терієра, за десять тисяч злотих! Добре дуріти, як приступає...

НЕЩАСЛИВА ПРИГОДА ПРИ ВІЙСЬКОВИХ ВПРАВАХ.

У військовому суді у Львові відбулася розправа проти пор. Т. Бобера і пор. І. Серафіна за те, що причинилися до тяжкого каліцтва двох вояків. Сталося це у вересні м. р. в Лисиничах під Львовом, де підчас вправ у будові землянки завалилася земля, причому потовкло тяжко двох вояків. Серафіна засуджено на 14 днів, а Бобера на 7 днів арешту з припиненням кари.

ЕКЗЕКУЦІЯ ОДНОЇ РЕВОЛЮЦІОНЕРКИ.

В Атенах страчено перед кількома днями незвичайну венізелістичну революціонерку. Була це папуга, яку її пан, власник одної атенської каварні, що користується великою фреквенцією гостей, навчив був виголошувати від довшого часу слова: „Хай живе Венізельос! Геть з його ворогами!" Ці слова папуга викрикала десятки разів що дня аж до останнього повстання Венізельоса і гості слухали їх спокійно. Колиж револьта провалилася, всі гості перемінились, бодай назверх, на здеклярованих противників Венізольоса. Тільки папуга осталась вірною свому: „Хай живе Венізельос!" Ця політична демонстрація викликала серед гостей каварні велике обурення, яке довело до того, що зажадано інтервенції збройної влади. Одного дня примаширував перед каварню віськовий відділ. Його командант зловив папугу і зробив з нею коротку справу: скрутив завзятій венізелістці голову! Після цієї екзекуції відділ вояків відмаширував до своєї команди, щоби здати їй рапорт, що приказ виконано.

ЗАВЗЯТУЩА САМОГУБНИЦЯ.

У Будапешті виловили цими днями з Дунаю колишню артистку, колись жінку д-ра Мункачі, що пробувала втопитись. Коли вона скочила до води, два робітники з пароплаву доглянули це і спасли її. Це вже сотий раз самогубної спроби тої жінки, що не може знайти від літ ніякого заняття. І кажуть, що одна невдатна самогубна спроба привязує людину сильніше до життя.

КРІЗОВЕ ОГОЛОШЕННЯ.

В одному з лондонських часописів було таке оголошення: „Мужчина, 106 літ, жвавий і діяльний, високоосвічений мовознавець, шукає місця".

ЗМАГАЮТЬ ДО БРИТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО СОЮЗА

ЛОНДОН. — Стенлі Болдвин, який у дуже короткому часі стане премієром Анґлії, виголосив на вічу „Віменс Консерватів Асосіейшен оф Юнайтед Кінґдом" дуже знаменну промову про відносини між Анґлією й Америкою. Він підкреслив, що якби було порозуміння між тими обидвома краями, то не булоб у цілім світі такого краю, який важивсяб злегковажити цей факт.

Це відносилося до цього, щоб Злучені Держави взяли участь у змаганнях до колективного забезпечення світового мира. Болдвин заявив, що найбільшою забезпекою проти вибуху війни в Европі чи деінде буде тісна спілка між Великою Британією і Злученими Державами. Це булаб величезна фінансова й економічна комбінація. Ніякий нарід не важивсяб виступити проти неї.

Болдвин казав далі, що покищо така спілка являється мрією. Можливо, що вона здійсниться аж за яких 100 років. Але це така велика ідея, що варта для неї посвятити всі сили.

ЗА ПОВІТРЯНЕ ЛЬОКАРНО.

ЛОНДОН. — Анґлія змагає, щоб прийшло в Европі до заключення нового льокарненського договору, який управильнив би справу летництва. Йде про обмеження зброєння і взаїмну забезпеку перед летунськими налетами.

БОЯТЬСЯ ПІДВОДНИХ СУДЕН.

БЕРЛІН. — За кілька днів зачнеться в Лондоні конференція між морськими знавцями Анґлії і Німеччини. Головна справа буде там обертатися коло підводних суден. Бритійський амбасадор у Берліні намагається на всі способи добути інформації, яка є дійсна думка німецького уряду щодо цеї справи.

ПОКАРАЛИ ЗА СМЕРТЬ 28 ДІТЕЙ.

ХАРКІВ. — Голову сільради в Гадячі і шістьох інших совєтських урядовців засуджено на вязничні кари до 5 років за те, що виправили шкільні діти діравим поромом через ріку Псьол. Як відомо, 28 дітей потонули підчас переправи через цю ріку.

ЗАНОСИТЬСЯ НА БОЛГАРСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ СОЮЗ.

СОФІЯ (Болгарія). — Ґенерал Герман Ґерінґ, німецький авіяційний міністер, одержав від болгарського короля Бориса одно з найвищих відзначень. Ґерінґ перебуває в Софії ніби з нагоди своєї пошлюбної подорожі. Але виходить на яв, що він використовує ту нагоду до важних державних справ. Він втягає Болгарію до союза з Німеччиною. Саме тепер є до цього добра нагода, бо болгарським премієром є Андрій Точеф, котрий має на оці македонську справу. Передше міністерський кабінет був проти всяких політичних комбінацій, які моглиб Болгарію втягнути в нову війну. Саме батькови Бориса, королеви Фердинандови, брали за зле, що він дався втягнути в світову війну і стати по боці Австрії й Німеччини. Та його син Борис, як видно, продовжує політику батька.

ЖИДИ ДУРЯТЬ СЕБЕ НАДІЯМИ.

БЕРЛІН. — Американський кореспондент „Ди Ню Йорк Таймсу" подає, що не можна собі дати ради з ріжними впливовими Жидами з Америки, що приїжджають до Німеччини й особисто, або таки прямо телефоном з Америки, піддають ріжні пляни щодо злагодження німецько-жидівського питання. І так піддають, що президент Рузвелт готов інтервенювати в Гітлера в жидівській справі, коби тільки наклонити Гітлера до такої розмови. А великий банкир теж подає, що знає цілком певно, що якби Жиди припинили аґітацію проти Німеччини, то націсти змінилиб тактику і Жидам у Німеччині сталоб лекше.

Кореспондент згадує про ті пропозиції й подає, що те все є дурна надія на те, що не може статися, як довго націсти при владі. Націсти виразно, кажуть що вони не хочуть мати Жидів у Німеччині. І так треба ту справу брати, а все інше є самообман.

НЕ ДОЗВОЛИЛИ НА ЖИДІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ.

БЕРЛІН. — Не дано дозволу на відбуття концерту жидівського хору і жидівської орхестри. Як причину подано те, що білети продавано в публичних аґенціях, коли їх треба було продавати приватно.

ГРЕЦІЯ ГОТОВА СТАТИ ЗНОВУ МОНАРХІЄЮ.

АТЕНИ (Греція). — Грецький посол до Франції явно пропаґує поворот здетронового грецького монарха до Греції. Монархісти зачинають приходити до сили. Тільки сама Греція така тепер бідна, що мало викликує загального зацікавлення. Їй приходилося позичити літаки в Югославії, як ліквідувала недавнє повстання.

ДАЛІ АРЕШТУЮТЬ МОНАХІВ.

ФУЛЬДА (Німеччина).—Арештовано двох монахів Францішканського чина, обвинувачуючи їх за недозволений вивіз німецьких грошей за границі краю.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАПОМОГОВА ЗАПЛАТА

Другою справою, що нині зачіпає широкі круги громадянства, поза питанням бонусу, є справа винагороди тим робітникам, що дістали від уряду запомогову працю.

Питання поставив на денний порядок самий президент Рузвелт, видаючи розпорядок про висоту заплат за запомогові роботи. Цей розпорядок у першу чергу відноситься до яких півчверта міліона безробітних. що дістали роботу від уряду. Значить, президентовий розпорядок нічого не каже про заплату для робітників, що працюють у приватних підприємствах. Одначе тепер і ці робітники починають говорити про президентовий розпорядок як про факт, що мусить відбитися не тільки на тих, що мають від уряду запомогову роботу, але й на інших робітниках.

Робітники висказують побоювання, що на їх умовини може вплинути передовсім висота запомогової заплати. Цю запомогову заплату президент установив низько. Найнижча заплата за нефахову роботу виносить 19 долярів на місяць! Не тільки найнижча, але й найвища заплата в катеґорії нефахової праці, що виносить 55 долярів на місяць, не може вважатися вистарчальною на прожиток. Це саме треба сказати й про заплати в інших катеґоріях. Хіба про вище платні роботи в катеґорії професійної праці можна сказати, що вони вистарчають на прожиток.

Чому уряд установив таку низьку заплату за запомогову роботу? Речники уряду кажуть, що президент хотів у цей спосіб усунути конкуренцію між заплатою за запомогову працю та заплатою за роботу в низько платних підприємствах. Уряд каже далі, що чим менше платити за запомогову роботу, тим більше робітників можна обділити роботою з тої самої суми. Накінець, уряд сподівається, що з часом оживе приватний промисл та пічне притягати до себе низько платних робітників з урядових, запомогових, робіт.

Робітничі орґанізації дивляться на ситуацію інакше. Вони бачать перед собою великий ринок праці, на котрім попит за працю багато більший, ніж подача праці, себто, де більше охочих до праці, ніж робіт. Серед таких умовин не можна сподіватися, щоб робітники з урядових запомогових робіт переносилися на роботи в приватних підприємствах. І приватні підприємства ледви чи скоро почнуть кращий рух; на всякий випадок, нині про це нема ніякої ґарантії. Серед таких умовин наперед повстане замішання. Далі, замісць того, щоб краще платні приватні роботи тягнули запомогових робітників, запомогові роботи будуть збивати заплату робітникам у приватних підприємствах. Робітничі орґанізації кажуть, що ввесь урядовий плян показує на брак належитого громадянського плянування.

НАШЕ НЕДАВНЕ МИНУЛЕ І НАША СУЧАСНІСТЬ

(Надіслане для „Свободи").

Не так давно скінчилися 15 літ від часу листопадової катастрофи 1919 р. Сьогодні український нарід знову стоїть перед ситуацією, при якій може прийти до нового оживлення нашої визвольної боротьби.

Нема сумніву, що успіх дальшої боротьби за волю України в значній мірі буде залежати від того, чи українське суспільство вмітиме позбутися тих недостач, на які таке багате було наше недавнє минуле. Листопадова катастрофа якраз дає багато матеріялу на те, щоб ми на досвіді свого минулого дечого навчилися.

Боротьба 1919 р. виразно показала слабість та непідготованість українських національних сил, що боролися на початку цієї революції. Ця непідготованість криком кричала по всіх ділянках нашого громадсько - політичного і державного життя. Можливо, через те саме **орієнтація на чужу допомогу** грала таку непомірно велику ролю в політиці нашого національно - державного проводу, хоч ця орієнтація увесь час банкротувала. Світ не знав нашої справи. Він байдуже ставився до нашої боротьби. А ми самі були заслабі, щоби перевести належну інформацію та пропаґанду в світі на свою користь. Більше того. Ми навіть не спромоглися на **інформацію самих себе** про те, як у дійсности світ ставився до української проблеми. Все це шкідливо відбивалося на ході нашої боротьби.

Наведу кілька прикладів того, як зле ми були поінформовані про тодішню ситуацію в світі щодо української справи. Пригадаймо, наперед, про антантський **наїзд в Одесі** на початку 1919 р. Скільки уваги було присвячено цьому наїздови з боку тогочасних провідників нашої боротьби! Скільки надій покладали на те, що, мовляв, ця чужа, хоч і не прохана сила відограє велику вирішальну ролю в подіях на Україні. Сам голова української Директорії, Винниченко, тільки й мріяв про те, як це француські тенки почнуть нищити московських окупантів на українських землях. Був створений навіть несоціялістичний уряд Остапенка для переговорів з буржуазною антантою. Взагалі треба сказати, що вся політика українського національно-державного центру в лютому й березні 1919 року була скерована виключно на порозуміння з представниками одеського наїзду.

І ось раптом виявилося, що все це були марні наївні надії. Вже в останній хвилі, коли залишалося лише підписати договір, переговори були перервані, а саме грецько-француське військо, напів знищене селянами - повстанцями під проводом Григорієва та Тютюника, утекло з побережа Чорного моря (березень—квітень 1919 р.). Пізніше виявилося, що союзники не мали вільних сил на те, щоб збільшити наїзд, а того війська, що його висадили в Одесі, Миколаєві, Херсоні, тощо, було замало на те, щоб поширити антантську владу до Києва чи до Харкова. Тому, коли повстанці Григорієва почали наступ проти наїзду й у ріщучих боях взяли зпочатку Херсон (9. березня), а по кількох днях Миколаїв, то решті антантських військ, скупчених в Одесі, нічого іншого не залишалось, як ганебно втекти перед повстанням українських робітників та селян. Вже 6. квітня Одеса була в руках Григорієва.

Пізніше стало відомо, що Українцям узагалі було не подорозі з антантським наїздом; цілий плян окупації антантою „півдня Росії", був вироблений у Ясах з участю російських реакційних кол (Кривошеїн, Шебеко, Гурко й інші) і мав своєю метою відновлення царської „єдиної неділимої Росії". Отже колиб український уряд, замісць безплідних переговорів з одеською антантою, був направив всю свою енерґію на орґанізацію власних сил, то від цього було би багато виграла вся наша справа.

Після ліквідації одеського наїзду на Великій Україні прийшло до створення нового уряду з перевагою соціялістів. Під вплитом скандального кінця переговорів з одеськими „союзниками" новий голова Директорії, Петлюра, зрозумів, що антанта антантою, але не треба забувати й про внутрішні відносини на Україні.

Другий приклад. Не вважаючи на невдачу переговорів з представниками одеського наїзду, наші дипльомати ціле літо 1919 р. інформували уряд, що, мовляв, держіться, бо ось-ось вже антанта визнає Україну! В дійсностиж, як потім вияснилося, не було ніяких реальних підстав для таких надій. Навпаки, всі держави антанти в той час були настроєні зовсім не на користь української самостійности. Так Злучені Держави Америки безумовно підпирали в Сибірі Колчака, Анґлія помагала Денікінови, Франція післала в Галичину армію Галера. Чиж могли тоді держави антанти помагати Україні?

Наслідком таких рожевих інформацій український уряд знов жив ілюзіями на скоре визнання України антантою. Увага керівного центру української боротьби знов направлялася не в той бік, у який вона в тих обставинах повинна би була направлятися.

До якої міри такі інформації збивали з правильного шляху українську політику 1919 р., можна бачити зі слів одного з учасників цієї боротьби: „З військового становища — пише Д. Паліїв, бувший адютант ґен. Тарнавського — був це крок (договір команди галицької армії з Денікіном. — І. М.) наскрізь фальшивий, а поповнено його наслідком **злого поставлення розвідчої служби** при Начальній Команді УГА. Це й спричинило те, що ми дивились на Денікіна як на грізну мілітарну селу в той час, як денікінська армія вже відступала на цілому большевицькому фронті, представляючи собою здемобілізовану отару" (Літопис Червоної Калини, кн. VII., 1930).

Дивилися на вмираючу армію Денікіна як на грізну силу... через **зле поставлену розвідчу службу!** Чи треба ще інших „свідоцтв політичного убожества" та орґанізаційної безпомічности?

Були причини такого стану українських сил у 1919 р. Це— **суспільна структура** українського народу. Аджеж **міста** на Україні були, за невеликими винятками, **чужі, неукраїнські.**

Наша боротьба спиралася переважно на українське село. Через те у нас була недостача політично підготованої, свідомої української **інтеліґенції** для орґанізації державного апарату. Через те довелося брати чужинців (фахівців) в орґани державного управління і до армії. Через невисокий рівень громадсько- політичної свідомости на Українві поширилась **отаманщина** і всяка дезорґанізація. Через те не було змоги зорґанізувати **сильну українську владу** і приборкати всі ці деструктивні елементи. В цих обставинах, як гриби в осени, виростали ріжні „Нашківські республіки", що жили інтересами своєї волости і ніякої іншої влади не хотіли визнавати. На цьому ґрунті виросла махнівщина на Україні.

Треба сказати правду, що ні запалу ні ентузіязму не бракувало активним борцям тої доби. Вся біда полягала в тому, що **запал і геройські вчинки** не були ще виразом широкої політичної свідомости та орґанізованости українських мас.

В таких умовинах прийшло до листопадової катастрофи. Коли не рахувати Зимового Походу, що був достойним продовженням героїчної боротьби 1919 р., то фактично листопадова катастрофа була **кінцевим актом** нашої визвольної боротьби тієї доби. Розбитий український корабель шукав ратунку в подіях 1920—21 р. Але це не помогло.

Самособою, боротьба українського народу за волю не припинилась. При кожній сприятливій нагоді ця боротьба вибухне з новою силою.

І перед нами стоїть питання: Чи українські сили за той час, 15 літ, виросли й зміцніли? Чи вони належно підготовані? Чи ми позбулися попередніх хиб і недостач, що так шкодили нашій визвольній боротьбі 1919 року? Тепер особливо треба добре памятати причини наших невдач попередньої доби. Насамперед, у нашій дальшій боротьбі не повинно бути **наївного оптимізму.** Мусимо навчитись оцінювати ролю своїх власних національних сил і, навпаки, не перебільшувати того значіння, яке може мати для нашої боротьби та чи інша міжнародня ситуація.

Треба признати, що сьогодні світ є краще поінформований про українську справу, ніж це було тому 15 років. Але сам по собі цей факт іще не робить нас самих сильнішими та більше зорґанізованими. В нашому суспільному житті маємо безліч ознак і явищ невідрадних і небезпечних. Хіба не бачимо ми, як занедбується справа зміцнення власних сил і як знову починає затуманювати голову деяким нашим політикам безоглядна орієнтація на чужі сили?

Такий стан річей є особливо небезпечний на еміґрації, де кожний „сам собі пан", де „репрезентантів" і „вождів" українського народу є більше, ніж треба. І всі ці „вожди" й „репрезентанти" пнуться робити політику без „парляментів"; вони ворожо ставляться до консолідації українських національних сил. Так у р. 1919 ріжні українські отамани уникали всякої громадської контролі, бо цінили свою власну особу найвище.

„Моя воля — казав один отаманчик 1919 р. — **то воля нації, і право судити** мене за **мої вчинки належить** безпосередньо **українському народови".** (Літопис Червоної Калини, кн. IV, 1930). Чим це не політичне „вірую" ріжних сучасних „репрезентантів" українського народу, на еміґрації сущих? Очевидно, не так далеко ми відійшли від подій 1919 р., і **дух тої доби** ще тяжить над нами.

Чи можемо над усім цим спокійно пройти до порядку денного? Чи не булоб непрощеною легковажністю з нашого боку, колиб ми мовчали і не кликали всіх, насамперед, до орґанізації **власних українських сил,** а не до безоглядної орієнтації на чужу допомогу? Мусимо врешті якнайшвидше довести до кінця справу консолідації українських сил. Лише спільними зусиллями зуміємо з великою користю для загального добра координувати діяльність українських політичних чинників і таким шляхом уникнути багатьох недостач нашої минулої боротьби. Коли в минулому так сталося, що орґанізації власних українських сил не присвячено належної уваи, то тепер, після 15-літнього досвіду, ніхто не сміє забувати, що поза всякими зовнішніми обставинами долю нашої визвольної боротьби рішатимуть **власні сили українського народу.**

Ні на одну хвилину ми не повинні забувати, що на міжнародньому форумі не зможемо досягнути більше того, на що будемо здатні спромогтись у себе дома, на внутрішньому фронті своїх визвольних змагань.

У цей відповідальний момент, коли доля українського народу може рішатися на довгі десятьліття, єдиний шлях для піднесення та зміцнення наших власних національних сил — це **утворення орґану, який би координував діяльністю усіх незалежних політичних чинників нашого громадянства.**

І. Мазепа.

Т. Микитин.

СЕЛО — ГЕРОЄВИ

Краса природи розцвітала ріжнобарвним квітом. Усміхалося подільське сонце до зелених нив, до тихих сіл, рухливих міст. Зо співом пташок вливалася радість у хату.

Олекса сидів за столом і не бачив ні сонця, ні квітів, ні радости не чув. У важкій задумі підпер правою рукою голову, а порожній лівий рукав поклав перед себе на стіл.

Руку залишив на побоєвищах Великої України. Це було так недавно...

Ішли ряди, співали „Гей у лузі", а з ними й він, Олекса, стрілець УГА.

У серцях була віра, у руках кріси...

Минулоея — як сон.

І перед очима рисувалися картини днів слави, буйні степи, гремучий Дніпро, золотоверхий Київ.

До дому вернувся без руки...

Олекса не чув, як хтось увійшов у хату.

— Олексо! Над чим задумались? — запитав здивовано гість.

Олекса підвів голову.

— Над минулим і майбутнім. — За тиждень прийдеться мені вас покинути — на силу додав.

— Жартуйте здорові — засміявся Микола. До неба вам заскоро. 45 літ не вік. А до Америки хіба не їдете?

— Ой не смійтеся, а радше заплачте надомною, як я плачу над власною долею.

— Та скажіть, що є? Нехай знаю. Бо якжеж? Хто таке бачив? Так ні з того ні з цього кидати село. А хто, так як ви, буде працювати для села, хто буде вливати в серця молодих цей жар, цей вогонь любови до рідної землі, хто буде піддержувати його спогадами великих днів слави? Хто, Олексо?

— Та не з добра я вас кидаю. І серце крівавиться мені з болю. Та пощо кому знати мою біду? Пощо вдруге ранити сереце?

— Так?... Знаєте, Олексо: це стид, що ви, бувший вояк української армії, так без бою піддалися біді. Бо на кожну біду знайдеться рада.

— На мою ні.

— Не будьте дитиною — вперто налягав Микола.

— Коли вже хочете знати — сказав якось байдуже Олекса — за тиждень у мене ліцитація. Ви знаєте... Я бідний каліка... Робити не можу. Ні в полі, ні в хаті... А жити треба... Є жінка й діти... Рента мала, тай тую обтягнули.

А тут град вибив збіже, згинула корова, притиснули податки. Врадили ми з жінкою затягнути у банку позичку. У своїх не дали. Казали: замала забезпека, завеликі гроші. Дали чужі і вписалися на поле.

Ми думали: сплатимо якось. Аж тут надтягнули ті важкі крізові роки. Проценти росли, а довгу віддати не було з чого. Реченець платности давно минув. Прийшло одно упімнення, друге, я товк собою, як Марко по пеклі та...

А вчора прийшло письмо, що за тиждень у мене ліцитація — і Олекса гірко зітхнув.

— Може другому й не такий великий був би жаль — говорив дальше — та я ту землю так любив, та яж за неї бився, за неї калікою став, а тепер викинуть мене звідсіль чужинці. — Олекса замовк.

А Микола щось думав, морщив чоло, глядів на Олексу й нараз повеселіло у нього лице.

— Час мені йти — сказав ненадійно та вийшов з хати.

Олекса глянув здивований у слід за Миколою.

— Уже видно непотрібний я нікому — подумав та гірко-гірко всміхнувся й назад потонув у своїх думках.

А ввечір у заповненій ущерть читальняній салі Микола рішив сказати людям про важну справу. Вийшов на підвищення й глянув на присутніх.

Спершу ніхто не звернув на це уваги. Та, як Микола дав знак рукою, що хоче говорити, люди успокоїлися.

— Люди! — почав Микола. Я довго говорити не буду. Всі ви знаєте стрільця Олексу. Знаєте, хто він і що він. Знаєте, що вернувся з війни інвалідом. З війни за Україну! Знаєте, скільки доброго зробив він для нашого села... А за тиждень уже Олекси не буде між нами...

На салі зробився рух. Посипались питання. А Микола говорив дальше:

— Кидає ту землю, яку так любив, за яку боровся. Кидає, бо мусить. Із вас ніхто не знає, як жив Олекса. Усі ви звикли бачити його веселим, привітним то в читальні то як оповідав про великі минулі дні. І хто знає, чи нераз, оповідаючи, як стрільці три дні нічого не їли й голод корчив їм животи, а вони з окликом „Слава" гнали ворога, чи і йому, Олексі, не корчив голод живота.

— Люди! Тямте, що Олекса стратив здоровля й руку за нас, за наше село, за нашу рідну землю. А за тиждень буде в нього ліцитація і він з жінкою й дітьми піде тинятись у світ шукати хліба. А де він його знайде? І чи зможе він заробити на життя? Браття! Тямте, що такі, як Олекса, це наші гордощі, наші герої. Тямте, що таким як Олекса належиться найбільша пошана і найбільша любов, на яку може здобутися людина.

Тямте, що той Олексин пустий рукав, це німий свідок геройства, голоду, холоду, слави. І нарід, який не цінив би й не дбав би про таких своїх героїв, не був би народом, зрілою нацією. Такий нарід не був би варт, щоб носила його сира земля. Такий нарід проклялиб і Бог і люди. За тиждень Олексу зліцитують. Та ми не допустимо до цього. Не сміємо. Чуєте? Не сміємо!

Ми поможемо йому. Заплатимо за нього довг. Зробимо зараз тут між собою збірку для Олекси.

А хто не має грошей, принесе їх завтра. Я починаю від себе.

І Микола поклав на столі шапку та кинув у неї перший даток.

На салі ще кілька хвилин тревала мертвецька тиша.

Нараз усі лавою кинулися до столика. Тиснулися, продиралися, витягали заховані у глибоких кишенях останні гроші та кидали їх у Миколову шапку. Інші заявляли — завтра дамо стільки й стільки.

Село сповнило свій обовязок.

* * *

Олекса ходив по подвірю та з якоюсь упертою розпукою повторював: — ще три дні... ще три дні.. ще три дні...

Десь на вулиці заторохкотіла фіра.

Олекса підніс голову й пристанув здивований. Перед його ворітьми станула фіра; на ній сидів Микола ще з двома сусідами, повбирані як у свято, а молодий Миколів синок відмикав ворота.

Фіра заїхала на подвіря.

— Що ви так, Олексо, проходжуєтеся під вечір? — зажартував Микола, витягаючи з кишені якийсь папір.

— Ет! Дайте краще спокій — сказав якось сумно Олекса.

— Олексо! война буде! — читайте! — скрикнув Микола та подав Олексі папір.

— Де? — кинувся Олекса, й на йоло бліді щоки виступив румянець.

Сусіди на возі переморгнулись.

А Олекса читав і блід, і читав і пожирав очима папір.

А на папері стояло чорне на білому, що він, Олекса, сплатив у банку свій довг і не винен уже ні сотика.

В Олекси задріжали руки; глянув на сусідів і з його очей потекли дві великі сльози.

Сльози радости, як тоді, як він з друзями перший раз входив у Київ.

Професор (до учеників): Колиб небіжчик Пітаґорас жив і бачив, як ви доказуєте його твердження, то перевернувся би в гробі.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

М. С. — Слова „дождж" нема ні в українській, ні в російській мові. По українськи всюди пишуть і говорять „дощ", а по російськи „дождь".

Г. Туркевич, Сиракюз, Н. Й. — Кождий лист, який заадресований до редакції „Свободи", відбирає адміністрація, відчиняє його, вписує в книгу, а потім передає редакції. Стверджено в адміністрації, що вона не одержала від Вас допису з 16. квітня про протибольшевицьке віче, ні допису з 10. травня про концерт Шевченка.

На вулиці.

— Я чув, що твоїй жінці народилися близнята — ґратулюю. Чи то хлопчики, чи дівчатка?

— Здається мені, що одно хлопчик, а друге дівчинка, а може навпаки...

ДЕВЯТИЙ ЗЇЗД УКРАЇНСЬКОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ

Девятий Зїзд Стрілецької Громади відбувся у Филадельфії, Па., в неділю, дня 19 травня ц. р., в приявности делегатів Стрілецьких Гуртків ч. 1, ч. 2 і ч. 9 в числі 25 людей.

Збори відкрив голова д-р Володимир Галан вшануванням памяти полеглих членів Армії та померших у минулому році членів Громади Василя Петрусика, бувшого секретаря Громади, та четаря М. Воробця.

Рівночасно Зїзд рішив вислати привіт бувшим начальним вождам нашої Армії, а саме: ген. В. Курмановичеви, М. Сеньковичу-Павленкови ст. та М. Тарновському, всім військовим організаціям та бувшим воякам Армії.

До проводу Зїзду вибрано т. Д. Галичина, секретарював д-р П. Дубас.

З В І Т.

Голова Громади подав точний звіт з праці за минулий рік, а зокрема з переговорів, веденых з нашими організаціями у справі організації військово-технічного вишколу та збирання матеріялів до історії нашої Армії. Після звіту секретаря, скарбника та голів поодиноких гуртків вивязалась оживлена дискусія, після якої, на внесення провірочної комісії, уділено вотум довіря уступаючій управі. В склад нової управи ввійшли: д-р Володимир Галан, голова, 1134 Atwood Rd, Philadelphia, Pa., д-р П. Дубас, секретар, 1430 W. Girard Ave., Philadelphia, Pa. Голова Гуртка ч. 1 Г. Грищишин і скарбник Н. Канюка остаються як заступник голови, згляднo скарбник Громади.

Військовий вишкіл.

Замість поодиноких референтів відчитано листи ген. В. Курмановича і М. О. Павленка, в яких зясовано теперішній стан військової науки в нас та подано вказівки до дальшої праці на полі військово-технічної освіти. По основній дискусії збори приняли одноголосно плян ген. В. Курмановича та доручили управі поробити всі заходи для його зреалізування, зокрема для видання вже наміченої військової літератури й історії Армії.

Представником Громади у вишколі призначено д-ра В. Галана.

Зміна статута.

Для кращого виконання завдань Громади та зорганізування всіх військово вишколених людей в одну організацію рішено доповнити статут Громади відносно дійсних членів.

Крім ветеранів нашої Армії членами Громади можуть бути: а) Українці, вояки або ветерани американської або іншої армії та абсольвенти або учні військових шкіл; б) Українці без військового вишколу, одначе з відповідним науково-технічним знанням, котрих ближче управа Громади до виконання певних завдань. Думку відносно членів кандидатів принято в тій формі, що члени кандидати мусять пройти шістьмісячний вишкіл, приписаний Громадою, і потім поступити в американську армію або у військову школу.

Організаційні справи.

Найбільше праці виказали протягом минулого року гуртки ч. 1 з Филадельфії і ч. 9 з Ньюарку. Зїзд висказав своє признання управі і членам цих гуртків за їх працю, а зокрема тт. Ю. Баранюкови і В. Стецковичеви за їх заходи коло організації гуртка ч. 9.

Протягом трох місяців від дня зїзду всі гуртки і поодинокі члени мусять вирівнати свої вкладки та виконати всі обовязки наложені на них Громадою. Невиконання цеї уховали потягне за собою виключення з Громади.

Листопадові Свята.

При святкуванню Листопадових Днів у деяких наших громадах дійшло до надужить до цеї міри, що свята ці справляють окремі політичні чи релігійні групи, а дохід призначають на власні цїли.

Зїзд Стрілецької Громади звертається до нашого громадянства з пригадкою, що Листопадові Свята це державні свята нашого народу і в тому дусі їх треба святкувати. Як довго живе хоч один інвалід нашої Армії, ввесь дохід з Листопадових Свят — волею цілого народу — має бути призначений на цю цїль.

Подяка пресі.

Зїзд рішив скласти щиру подяку нашій пресі, а зокрема редакції „Свободи", „Народної Волї" й „Америки" за їх прихильне відношення до Громади та поміщування всіх її звітів у минулому році.

Окрему подяку складає Зїзд Українському Народному Союзови за дар у сумі $50 на видання військової літератури.

Військові бібліотеки.

Кожний гурток повинен по змозі основати в себе військову бібліотеку для своїх членів. Головна бібліотека Громади вже зорганізована при Стрілецькім Гуртку ч. 1 у Филаделфії і туди можна відсилати всі військові журнали і книжки.

Товариське принятя.

Після нарад гурток ч. 1 підготовив для учасників зїзду перекуску, якою проводив голова гуртка ч. 1, т. Грищишин, а заряд вели тт. Банах, Мельник та Канюка. При товариських балачках та звуках стрілецьких пісень закінчено зїзд відспіванням національного гимну.

Д-р Володимир Галан, голова;
Д-р П. Дубас, секретар.

— Слухай, чому ти так зволікаєш із одруженням? Все ти наречений і наречений.

— Алеж ти нездогадливий. Таж чим довше я наречений, тим коротше житиму в подружжі.

УВАГА! АЛБАНІ, КОГУС, ВОТЕРВЛІТ, ТРОЙ, АМСТЕРДАМ, БРОАЛБІН, ГУДСОН, ПІТСФІЛД І ОКОЛИЦІ — УВАГА!

ВСІ, ЯК ОДИН на ВЕЛИКИЙ СТЕЙТОВИЙ ВИСТУП

Українських Танцюристів зі шкіл В. АВРАМЕНКА. При участи українських хорів з **Когус** і **Вотервліт** під проводом учителя **Березинського** і з **Трой** під проводом учителя **Угрина.** **Народня музика з Ню Йорку.**

який відбудеться на Декорейшин Дей в четвер 30-го Травня

(Замість, що мав відбутися 26-го червня)
в 8-ій годині вечором.

В КЕПІТОЛ ТЕАТРІ (корнер Чапел і Мейделейн вулиці) в Албані, Н. Й.

ТОГО САМОГО ДНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ ПАРАДА В ГОДИНІ 2-гій ПОПОЛУДНИ ДО КЕПІТОЛ І СИТІ ГОЛ. Проситься танцюристів, і організації до-околичних міст, явитися на означену годину зі своїми прапорами і відзнаками, щоб взяти участь в параді. Із цього походу буде знята фільма.

УКРАЇНЦІ 13 ДООКОЛИЧНИХ МІСТ: Зверніть української парадний похід в столиці нюйорського стейту — покажіть, що ми маємо також силу й є зорганізовані.

Мусій Степанчук.

МОЛИТВА ЮНАКА

Великий Боже! Владико всесвіту,
Що всі створіння ждуть Твого одвіту!
Тебе я прошу, на шлях життя йдучи:
Дай сил до праці мені, Всемогучий!

Дай мужність й гідність мені в світі мати
І другів вірних і щирих придбати;
Дай гідну, вірну дівчину-дружину,
Дай гідно жити роки, дні й години.

Дітей дай, Боже, потомків діждати
І їх скормити і в люди післати;
Щоб вони були все гідні ласк Твоїх,
Щоб не цурались батьків-родів своїх.

І дай, о Боже, Ти старість щасливу,
Щоб де схилити мав голову сиву;
Тоді нічого мене не вжахає
Й кінець спокійно нехай підходжає.

А як вже сіти смерть свої закине,
Як душа в вічність, до Бога полине,
Тоді дай, Боже, щоб в хвилі послідній
Зійшлись до мене діти й рід мій гідний.

Щасливий буду, як із домовини
Я вчую: „Гідна умерла людина!"
Щасливий тихо у гробі спочину,
Як сльоза гідна упаде по мені.

СТРАШНИЙ БУРЕВІЙ.

Над збараським повітом перейшов страшний буревій і наробив у деяких селах великого знищення. В Сухівцях знищив 33 будинки, в Новому Селі 18, в Шельпаках 8 і Козярах 3. Загалом буревій знищив 62 будинки, з цього 30 цілком. У Сухівцях вихор вирвав у кількох місцях дерева з корінням, які, падучи, знищили телеграфічні дроти. У Гнилицях зірвало дах з касарні граничної сторожі. На терені громади Білозерка, пов. Кремянець, шаліла силыня буря і знищила 70 будинків та 50 прц. весняних засівів на просторі 1,000 га. Матеріяльні втрати обчислюють на 50,000 зл. Навіщена буерею Москалівка впала тоїк жертвою пожежі. Також з коломийського і городенського повіту повідомляють про сильну бурю, що надійшла 13. квітня вечором з південного сходу і знищила багато дерев і будинків.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ДУХОВЕ СИНІВСТВО.

Свій життепис Михайла Драгоманова, написаний для журналу „Жите і слво" в 1894-тім році, Іван Франко закінчив словами:

„Кінчачи цей коротенький, побіжний і далеко не повний начерк, побажаємо нашому талановитому писателеви і вченому, нашому духовному батькови, ще як найдовше жити і працювати, і дождатися в Росії і в Галичині красших обставин ніж ті, против котрих він з такою енергією і з таким талантом стільки літ бореться".

Такими словами великий письменник і вчений признавав заслуги того, що розбудив у ньому духове життя.

ПОСТУП МОВИ.

Навіть у цім короткім цитаті з писання Івана Франка людина, що лише вважно по українськи, знайде мовні покилки. Слово „писатель" уже нині закинули як московське. Таксамо слово „против" (по українськи: проти).

А чейже Іван Франко був незвичайно уважний щодо мови та добре дивився за тим, щоби писати чистою українською мовою. Адже він підносив Шашкевича передовсім за те, що він писав мовою гарною й чисто народньою.

Франко неодну язикову помилку справив за свого життя, але й самий знав, що і його мова ще далека до досконалої чистоти. І коли йому наські кацапи дорікали, що наша мова проста, мужицька й до вищої науки й поезії не надається, він відповідав: Чи як у тебе срібної ложки нема, то не будеш годувати голодного деревляною?

І коли йому помилки викидали, він писав:

Дурний, хто, помилок лякаючись,
Не сміє братися до діла:
Так, як би я не їв, лякаючись,
Щоб кришка в голосницю
не влетіла.

ПИСЬМЕННИК І КРИТИКА.

Як поважно відносився Іван Франко до критики, свідчить хочби відгук Михайла Драгоманова на згаданий вище життепис Драгоманова, написаний Іваном Франком.

По появі друком цього життепису в „Життю і слові" появилися поправки до біографії Драгоманова, подані самим Драгомановом. Писав Драгоманів про свою біографію:

„Я довідався про свою біографію в І. книжці „Життя і слова" вже після того, як вона була напечатана, інакше яб порадив ш. редактору її не печатати зовсім... Та коли тепер сталася несподіванка, то тепер міні не остає ся нічого, як тілько поправити неточности".

Іван Франко, автор біографії, як фактичний редактор журналу, подає поправки без ніякого виправдання й без протесту.

І так було не раз і не два у видавниих Іваном Франком журналах. Були його статті, а під ними замітки до них з боку різних людей, котрим Іван Франко давав свої статті до перегляду й публичної критики.

ВСЕСТОРОННІСТЬ ВЕЛИКОГО ВЧЕНОГО.

У критичних замітках про ріжні нові книжки, поданих у редагованих Іваном Франком журналах, стрічаємо його уваги про книжки з ріжних царин людського знання. Є критичні уваги при літературу, про літературні критики, етнографію, історію, народню штуку й такі інші.

Проявляється з них широка всесторонність його великого знання.

МІЖ ДВОМА БІГУНАМИ.

В критиці німецької книжки д-ра Кл. Ганкевича про заходи українського дідича Федоровича коло розвою килимарства Іван Франко закидує авторови, що він не підчеркнув у діяльности Федоровича його заходів коло вдержання старих українських традицій при виробі килимів та не вказав, що „змішування давнього характеру народньої штуки доводить її до упадку, бо, змішуючи її давній характер, тимсамим відбирає їм рацію існування".

У критиці книжки В. Коцовського про Маркіяна Шашкевича Іван Франко критикує автора за те, що Коцовський своїм писанням підсував читачеви, що, мовляв, йому не треба взаємитися з чужими літературами, бо нібито все, що, мовляв, треба знати, знайде в нашій літературі. Іван Франко каже, що ця думка така неорозумна, що її вже навести досить, а полемізувати з нею не треба.

Здається вам, що це противні собі погляди?

Проявляється з них широка всесторонність його великого знання.

МІЖ ДВОМА БІГУНАМИ.

В критиці німецької книжки д-ра Кл. Ганкевича про заходи українського дідича Федоровича коло розвою килимарства Іван Франко закидує авторови, що він не підчеркнув у діяльности Федоровича його заходів коло вдержання старих українських традицій при виробі килимів та не вказав, що „змішування давнього характеру народньої штуки доводить її до упадку, бо, змішуючи її давній характер, тимсамим відбирає їм рацію існування".

У критиці книжки В. Коцовського про Маркіяна Шашкевича Іван Франко критикує автора за те, що Коцовський своїм писанням підсував читачеви, що, мовляв, йому не треба взаємитися з чужими літературами, бо нібито все, що, мовляв, треба знати, знайде в нашій літературі. Іван Франко каже, що ця думка така неорозумна, що її вже навести досить, а полемізувати з нею не треба.

Здається вам, що це противні собі погляди?

ІТАЛІЙСЬКІ ЧАСОПИСИ

„Нове Ціріхер Цайтунг" принесла велику статтю про італійську пресу. З тої статті подаємо ці інформації:

Часто можна почути голоси, що італійські часописи всі однакові та що всі менше-більше приносять ті самі вісти, які ріжняться лише деякими менше важними примітками. Тому навіть піддавали думку, щоби замість багатьох часописів видавати один урядовий бюлетин.

Та крім найбільших італійських часописів, які мають у всіх більших містах своїх спеціяльних кореспондентів, усі інші італійські часописи дістають вісти головно від урядової агенції Стефані. Та всеж здається, що ця одноманітність і однаковість італійських часописів є лише перехідна та що тепер італійська преса щодо того переживає кризу.

Самособою, що столиця Італії, Рим, має найбільше часописів. Найпопулярніші є римські „Месаджеро" та „Пополь ді Рома", які займаються головно справами внутрішньої політики та щоденною хронікою, хоч останніми часами „Месаджеро" став чимраз більше займатися загранічною політикою. Полудневі денники „Пікоьо й „Тевере" належать до групи тих часописів, які називаємо бульварними; вони головно приносять останні вісти, багато ілюстровані, а головні вісти приносять як велику сенсацію. Кожній статті стараються надати якусь полемічну або світову марку.

„Пікоьо" крім того є органом дрібних службовців і торговельників, кавярняних гостей. „Тевере" не має ніякої загранічної служби, а передові статті, що їх пише їх видавець Телесіо Інтерландзі, читають дуже мало.

Із трох великих римських вечірніх часописів найсильніший фінансово та найкраще редагований є „Джорналє д'Італія". Видає його спеціяльна видавнича кооперативна спілка. Шефом видавництва є головний удільовець, професор Кастелїно в Неаполі. Часопис той видає Вірджінїо Гайда, відомий як довіреник Муссоліні' „Джорналє д'Італія" нераз у ловлі сенсацій доходить до суперечностей із своїм напів урядовим характером.

Другий вечірній часопис повстав свого часу внаслідок злуки колишнього часопису тої самої назви із націоналістичним часописом „Ль Ідея Націонале". „Трібуна" має нині скромний наклад, а заступає теоретичні принципи фашизму. Видавець „Трібуни" — сенатор Роберто Даванцаті.

Третій вечірній римський часопис, „Ляворо Фашіста", це трибуна всіх синдикатів. Кожний, хто хоче добре визнавстися на синдикатах і корпораціях, мусить читати „Ляворо Фашіста". Крім того закордонно-політична рубрика того часопису одна з найкращих. Головний редактор загранично-політичної рубрики Джовані Енджелі, а молода фашистівська генерація вважає його одним із найкращих знавців закордонної політики.

Часописи другого головного міста Італії — Мілляна — виглядають трохи инакше. „Корієре делля Сера" це відомий світовий часопис, головною своїми добрими закордонними ми і культурними тг витримує інформаціями та літературним і культурним відділом (т. зв. „терца пагіна"), в якій беруть участь найбільше знані імена.

Та міродатним часописом у Мілляні не є „Корієре делля Сера", лише Мусолінїів часопис „Пополь д'Італія", який основав Мусоліні. Коли читати цей часопис, видно, що не має старих традицій, а всеж політично впливовий, тимбільше, що сам Мусоліні в ньому доволі часто поміщує свої статті.

Із багатох провінціональних часописів треба згадати „Ресто дель Карліно", що виходить у Больоні, головно здля доброго дописувача з Риму, Марія Місоролія. Незалежний є часопис „Корієре Падано", який видає в Пармі Італьо Бальбо, а редакція того часопису складається з самих першорядних журналістів і часто з того часопису читач може дізнатися про події, про які нічого не згадують навіть великі столичні часописи.

Два великі часописи має Торіно, а саме „Стампа" й „Газета дель Пополь". Ці часописи видають підприємства, які все конкурували з собою, наслідком чого й часописи з дня на день бували ліпші. Начальним редактором „Стампи" є відомий політичний письменник Сіньоретті.

У Генуї виходить „Ль Ляворо", орган правих соціялістів, бувших провідників „Конфедераціоне дженерале дель ляворо". Це сьогодні в Італії мабуть одинокий нефашистівський часопис. Він приносить, шоправда, всі урядові вісти, одначе все із своїми окремішними замітками. Часопис заступає погляди, схожі з поглядами англійської Лейбур Партї. Мусоліні згодився, щоб цей часопис, орган колишніх його приятелів, виходив, бо він не стоїть у політичній опозиції до фашизму.

Зовсім окреме місце займає „Осерваторе Романо", урядовий орган Ватикану. Як політичний та повчаючий орган здобуває все більше читачів і поза межами церковної держави. Читачі того часопису часто знаходять вістки, яких не могли знайти в фашистівських часописах. Головно закордонні політичні думки того часопису мають дуже велику вартість для чужинців.

Цікаво згадати, що з усіх багатох італійських часописів лише дуже мало мають головний прихід з оголошень. Лише „Корієре делля Сера" у Мілляні, „Месаджеро" в Римі та „Пікоьо" у Трієсті мають багато оголошень, а інші італійські більші часописи головно живуть із читачів, які їх купують у кольпортерів, бо в Італії не є в звичаю платити передплату на довший час.

В НЕДІЛЮ, 2 ЧЕРВНЯ 1935 Р. (SUNDAY, JUNE 2, 1935)

ПОЧАТОК в год. 3. попол.

ВСТУП ЛИШЕ 50 ЦЕНТІВ.

ПОЗІР! КОННЕТІКОТ СТЕЙТ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ДІМ У САВТПОРТ, КОНН., І УКРАЇНСЬКА РАДІО-ПРОГРАМА „НАШОГО БАЗАРУ" В НЮ ЙОРКУ, Н. Й. запрошують щиро всю наше громадянство зі Савтпорт, Стемфорд, Ансонії, Бріджпорт, Ню Гейвен, Денбери, Савт Норволк, Ривер Гед і околиці на

ПЕРШИЙ РАДІО-БАЛЬ

котрий відбудеться **В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ при Кінгс Гайвей, Вест Савтпорт, Конн.**

До танків як своїх так і американських буде пригравати 10 музикантів Української Сокільської Орхестри з Ню Йорку. Буде також велика несподіванка. Ввесь дохід призначено на піддержку У. Н. Дому в Савтпорт і Укр. Радіо Програми. 124

За добру забаву ручить — **Комітет.**

В НЕДІЛЮ, 2 ЧЕРВНЯ 1935 Р. (SUNDAY, JUNE 2, 1935)

ПОЧАТОК 3-та год. попол

ВСТУП 15 ц. ДІТИ ДАРОМ.

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА ЙОНГСТАВ Й ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ, СІЧ. ІМ. БІЛАСА; ВІД. Ч. 61 В ЙОНГСТАВН ОГАЙО,

влаштовує

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В ПРЕКРАСНІМ ЛІСКУ НА ШАРОН ЛАЙН (STOP 28)

ШАНОВНІ ГРОМАДЯНИ! Просимо вас всіх як один загостити на наш національчний **ПІКНІК,** який улаштовує перший раз наша молодіж, наша будучність. На тім пікніку побачите багато добрих речей, яких досі ви ще не бачили. Кромі того будуть Січові вправи. Буде грати до танцю Йонгстонська Січова Орхестра й будуть всякі несподіванки. Отожприйдіть і на те все подивіться, як ваша молодіж береться до праці. За добру забаву і чесну обслугу ручить

Управа О.Д.В.У., ч. 61. Слава Україні.

УВАГА! КАРНЕҐІ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА ТА ВСІХ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ, СЕСТРИЦТВ І КЛЮБІВ В КАРНЕҐІ, ПА.

:—::—: відбудеться :—::—:

СТРІЛЕЦЬКЕ СВЯТО

В ЧЕТВЕР, 30-го ТРАВНЯ (MEMORIAL DAY) 1935 РОКУ

ПРОГРАМА СВЯТА: 1. **В год. 9-тій рано збірка до походу** перед церквою св. Петра і Павла. 2. **В 9:30 рано похід вирушить** на цвинтар. 3. **В 10:30 рано Полева Служба Божа** на цвинтарі св. Петра і Павла. 4. **В 11-тій рано благословлення** новопоставленого парохіяльного хреста. 5. **В 11:15 патріотична проповідь,** яку виголосить **о. Маріян Кучер.** 6. **В 12:30 попол. Панахида за Борців-Героїв,** які проляли кров за Рідний Край. 7. **В год. 1-шій попол поворот** до парохіяльної галі на Джейн Стріт.

Парохіяльний хор буде співати під проводом **панни Анатсасії Венгрин. — Шановні Громадяни!** Звертаємося до Вас з братнім зазивом і просимо Вас, щоб Ви всі явилися на це свято і тим способом віддали честь Борцям-Героям, які за нашу Неньку Україну віддали своє життя в завзятій боротьбі. — **Парохіяльний Уряд.** 124

Тогосамого дня, в годині 6-тій ввечір, відбудеться в Українській Галі „ПАРОХІЯЛЬНИЙ БАЛЬ".

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ

:—: подає до відома що :—:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1935 РОКУ

:—::—: влаштовує :—::—:

ПІКНІК

в MONTGOMERY PARK, IRVINGTON, N. J.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ

„КНИГА ЗНАННЯ"

УКРАЇНСЬКА, бо містить вичерпуючі відомости про минуле й сучасне Українського Народу, та збагачує вселюдським знанням українську культуру.

ЗАГАЛЬНА, бо обговорює десятки тисяч питань з усіх ділянок людського знання, що потрібні кожній грамотній людині.

ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ, бо подає найрізнородніші матеріяли і статистичні дані — **відомости з усього і для всіх:** вона **дає поняття** про всі важніші здобутки **сучасної техніки і поступового господарства;** познакомлює з усіма важнішими **проявами життя людини й народів з їхньою матеріяльною та духовою культурою;** дає змогу пізнати найновіші **висліди всіх природничих наук,** як: **вигляд і будову всесвіту, нашої землі** та безмежне багатство **ростинного і звіринного світу,** а вкінці **пояснює** безліч наукових **назв і чужих слів та зворотів;** вона обговорює **історичні події та характеризує звичаї** рідного й інших народів.

КНИГА ЗНАННЯ, бо **пригадує** тисячі подробиць, якими годі людині обтяжувати свою память, а які кожної хвилини можуть стати необхідно потрібними; **подає** різнородні матеріяли, за якими требаб людині глядіти по різних книгозбірнях дуже часто безуспішно; **відповідає з місця** на кожне важніше питання і служить вірними інформаціями з усіх ділянок людського знання; **заступає** до певної міри бібліотеку та поширює і поглиблює засіб знання і світогляду.

Обіймає три великі томи лексиконового формату, поверх 4,000 сторін, 5,000 ілюстрацій, 100 багатобарвних таблиць, мап, і багато порівнуючих та статистичних табель.

Набувати можна по ціні в цілошкірні оправі $33.00;
в півшкірній оправі ..... $30.00, через

ҐЕНЕРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО У. З. Є.
під управою **П. і М. Шевчуків.**

Адреса для замовлення: 124, 126, —

GENERAL AGENCY U. G. E.

501 Markham St., Toronto 4, Ont., Canada.

ВСІ ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
НАУКОВО-ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСЯЧНИК

„НАША КУЛЬТУРА"

Головний редактор і видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО.
Щомісяця виходить чотирьохаркушева книжка.

ПЕРЕДПЛАТА в краю, а також у Чехословаччині, Австрії й Мадярщині: річно 10 зл., піврічно 5 зл., чвертьрічно 2.50 злотих, місячно 1 зл. За границею: В Европі 12 зл., поза Европою 3 дол. річно. Окрема книжка в краю 1 злотий, за границею 30 центів.

Конто чекове П. К. О. № 5880.

Адреса редакції й адміністрації: Warszawa 4, ul. Stalowa 25 m. 10.

Культура наша стародавня й глибока, — пізнаймо й шануймо її!
СИЛА НАЦІЇ — В СИЛІ ЇЇ КУЛЬТУРИ!

ВИЙШЛА З ДРУКУ
ТЕАТРАЛЬНА КНИЖКА

НЕЧИСТА СИЛА

ЗНАМЕНИТА КОМЕДІЯ
в 4-ох ДІЯХ
Написав О. В. Рутковський.
В штуці виступає 7 мужчин, 3 женщини і парубки.
Ціна за примірник 35 центів.

Замовлення разом з належитістю слати до:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J (P. O. Box 346)

ВІДОЗВА

до односельчан яворівського повіту міста Шікаго й околиці.

Шановні Односельчани:

Ми, виходці з села Мошковичі, повіт Яворів, котрі є членами парохії св. Марії, яка міститься при 4950 савт Полайна вулиця, Шікаго, Іль., одержали від комітету „Виділ тов. Сільського Господаря" лист про жахливий стан наших рідних в старім краю, про голод. Лист самий за себе говорить і ми його предруковуємо. Лист звучить так:

Молошковичі 9/5, 1935 року.
Дорогі Односельчани!

Лист від Вас отримали 24/4 1935 року, за що від себе і всіх місцевих просвітних і економічних установ, що займаються допомоговою акцією, і всіх громадян, щиро дякую і тішуся, що наші односельчани хоч далеко від нас, бо аж за морем, всетаки нас не забувають. Правдою є, що в наш повіт яворівський заглянув цар голод. Минулого року в літі був мороз і великі зливи, що понищили на 75% всі землеплоди, так, що більша половина людей вже від половини зими не має чим жити, ані чим худоби годувати. Одним словом: голод і біда.

В березні зістав зорґанізований Повітовий Комітет допомоги голодуючим, котрий цю акцію веде на цілий повіт і вже два рази наше село одержало допомогу провіянтами. В нас в селі розділює цю допомогу „Виділ Тов. Кружка Сільського Господаря". Подати Вам опис родин і імена голодних неможливо, бо майже ціле село, за винятком кількох зажиточніших господарів, не має на засів зерна, бараболі і не має за що купити, а в додатку насіння дуже подорожіло.

Тому прошу в імени всіх місцевих орґанізацій, які займаються збіркою, вислати ласкаву допомогу на таку адресу: „Кружок Сільського Господаря" в Мошковичах, а це товариство розділить справедливо тим, котрі найбільше і негайно допомоги потребують.

Кінчу і щиро Вам усім дякую за Вашу добру волю і допомогу. Здоровлю Вас щиро.

Микола Кіш.

На цю ціль ми, односельчани, влаштовуємо баль, щоб в цей спосіб зібрати негайну допомогу нашим рідним у старім краю. Комітет закликає всіх з Яворівщини, щоб вони творили такі комітети і старалися допомогти рідним, щоб уратувати їх від голодової смерти.

ЗА КОМІТЕТ:

Дмитро Гарасим,
Іван Дзіковський,
Іван Фітель.

(Від Редакції: Автори цеї відозви називають своє рідне село: Мошковичі і Молошковичі).

ВСІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА Замовляйте - - -

В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

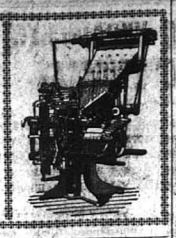

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Товц ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеться в суботу, 1. червня, точно в годині 3-тій пополудні, в У. Н. Домі на Комберленд Гіл. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. Неприявний член буде караний після статута. — П. Борозний, предс.; Н. Шевчук, кас.; П. Черкас, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 117, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 1. червня, в годині 8-ій вечір, в гали під ч. 217-219 Іст 6-та вул. Обовязком є кождого члена явитися на цих зборах. Ті члени, котрі ще не виміняли своїх старих грамот на нові, нехай принесуть на збори старі грамоти і підпишуть аплікацію для виміни. Хто цього не зробить того місяця, то потім буде жалувати, коли прийдеться платити більше в старім роді обезпечення. — Т. Ніньовський, предс.; Е. Стефанишин, кас.; С. Кучма, секр.

ВІЛКС-БЕРРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 2-го червня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій. Просимо всіх членів прийти, бо є одна важна справа до полагодження. Неприявний член заплатить кару після статута. Довгуючий член, коли не заплатить свого довгу, буде суспендований. — Гр. Ґулька, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 2-го червня, зараз по Сл. Божій, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглі довги, бо в противнім разі поступиться після статута. — Ст. Маразович, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Сестр. Ольги Бесарабової, від. 47, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 2-го червня, в годині 2-гій пополудні, у гали де звичайно. Просимо всіх члениць прибути на ці збори, бо є важна справа пікніку, як також члениці, котрі ще не виміняли грамот, нехауй це зроблять на цім мітінґу, бо реченець кінчиться і ніхто не потерпить, тільки ті, котрі ставлять свою впертість, що, мовляв, я не мушу переходити. — З. Чайка, предс.; П. Могильська, кас.; П. Паращак, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 241, подає до відома, що чергові збори відбудуться 2-го червня, в годині 2-гій пополудні. Члени, котрі ще не виміняли своїх грамот, мають нагоду ще цього місяця скористати з виміни старих грамот. Котрі цього не зроблять, то щоб опісля не жалувались на секретаря. — Уряд.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 2-го червня, зараз по Сл. Божій в год. 12-тій вполудні, при Райс і Оклей вул. Напоминається всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до вирішення. — Петро Сачавський, предс.; Мих. Семків, кас.; Василь Пилипів, секр.

Злагіднююча обставина.

— Ви кинули в обвинувача фляшкою. Чим можете оправдати ваш учинок?

— Пане суддя, то було дуже легке овочеве вино.

Пяниця держиться що-сили ліхтарні й кричить до переїжджаючого авта:

— Пане, перевезіть мене до найближчої ліхтарні!

СТАРИЙ КРАЙ КЛИЧЕ ВАС!

ВІДВІДАЙТЕ КРАЙ СВОГО УРОДЖЕННЯ

НАЙШВИДШЕ НА УКРАЇНУ

BREMEN EUROPA

ПОСПІШНИЙ ПОТЯГ із пристані Бремергавен забезпечує вигідну подорож на УКРАЇНУ.

Або їдьте на популярних експресових кораблях:

DEUTSCHLAND
HAMBURG
NEW YORK
ALBERT BALLIN

Добре залізнодорожне сполучення з Гамбурга.

За інформаціями вдавайтесь до льокального агента або до:

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY NEW YORK

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Виступ скрипака п. Пилипа Дубаса.

Після повороту з Німеччини і Франції, де він перебував у ціли продовжування своїх музичних студій, п. Пилип Дубас виступив на концерті в Українській Галі, в середу, дня 22 травня ц. р. Своїм майстерним виконанням трудних композицій викликав серед публики ентузіязм і одушевлення. Навіть музично невишколеному слухачеви було легко добачити величезний поступ у добуванню прекрасних тонів і в технічному виконанню творів. Присутній на концерті директор музичної академії, п. Фредерик Ган, передав зприводу виступу п. Дубаса отсе письмо:

"Philip Dubas, well known Ukrainian violinist, who has recently returned from study abroad, gave a recital Wednesday evening at Ukrainian Hall, assisted by D. Sokolow, pianist and Olga Tymkevich, soprano. He played: Glazunow Concerto, Canzonetta by A. d'Ambrosio, Where are you going, my Cossack by Bezkorovayny, Dumka by Hayvoronsky and Les Adeux by Sarasate.

The Glazunow Concerto in itself a most difficult work was played will an ease and beauty of style which though it displayed a great facility, nevertheless was never allowed to be paramount to the beautifully melodic themes".

Фредерик Ган, знаний також як знаменитий скрипак і педаґоґ, також промовляв до публики, повитав п. Пилипа Дубана в його вступі в музичний світ і потвердив, що з дуже великою приємністю і захопленням приняв його в склад музичного факультету своєї консерваторії як професора гри на скрипці.

П. Д.

— Як то, Івасю, ти сам зїв усю чоколяду — й ані на хвилинку не подумав про сестричку?

— Алеж я думав, вуйцю. — Я ввесь час боявся, що вона надійде, заки я скінчу.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

КЕМПБЕЛ, О.

На Рідну Школу.

Памятаючи на горбату долю Рідної Школи, зложили як писанку по $1: Михайло Бурий, Іван Падучак, Василь Юрчак, М. Стахура, Ф. Кузенко, Д. Стецьків; по 50 ц.: А. Дрозда і М. Вітишин. До Обєднання вислано $7.

Д. Стецьків.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ

1¼ акра землі з річкою, що надається до плекання качок і курей 6 мінут ходу до морської води, що можна купатись ціле літо, 5 мінут ходу до стації Long Island Railroad, у самім місті у Печок, Л. Ай. Ціна дуже приступна, прошу голоситися на адресу: 114-20-4

АНДРІЙ ДУШЕНЧУК,
19 Uniondale Avenue
East Hempstead, L. I., New York.

ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ

Є це книжечка, що подає інформації, що ГО Є ВИНАХІД", що таке патент, як можна його одержати і багато інших вартісних інформацій. Пишіть по неї. Одержите її ДАРЕМНО. Яко патентовий адвокат я досліджую і розглядаю всі винаходи. 277-

MARTIN LABINER,
Patent Attorney,
53 Park Row, New York, N. Y.

ДАРОМ ВИШЛЕМО кождому зразок (sample) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля, на недомагання жолудка, кишок, печінки і нирок. Пришліть свій і Ваших знакомих адрес до: 207-

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th Street, New York, N. Y.

Широко знаний українській публиці
УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН
СНЄГУРОЧКА
В. ДИЛОВА
ПІД Ч. 315 E. 6th ST., NEW YORK
Нові декорації.
ЧИСТО—ЗАХИСНО—ДЕШЕВО
Приходіть і переконайтеся
Телефон DRydock 4-2745.

ВЗОРИ до вишивання, книжка, що занимає 132 взори і два альфабети, за 25 цнт. Нитки D.M.C. дозин 50 цнт. Канва № 4, 5, 6, або 7, ярд 60 цнт. До набуття в Сурмі. 121-5

SURMA,
між 6-ю і 7-ю вулицею
103 AVE. A, NEW YORK CITY.

DR. M. SMITH
має свою канцелярію під ч:
234 E. 5th ST., NEW YORK, N. Y.
між 2-гою і 3-тою Евеню.
Години: 12—2; 5—7 пополудни.
Tel.: DRydock 4—2486.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИХАЙЛО СТОЯКЕВИЧ.
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИКАНТ.
Доставляє музики на ПІКНІКИ, БАЛІ і всілякі забави.
Родимці! Коли хочете почути старокраєвих танців, як Коломийки, Гуцулки, Козачка, або наших національних пісень, зверніться на понижчу адресу, а зпевністю не пожалуєте. Так само граємо американські танці. 118-
UKRAINIAN ORCHESTRA.
178 Chamberile Avenue,
Hightstown, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ.

(33)

Саме як Тарзан обертався, щоби відійти, його око кутом схопило новий рух. Потім він побачив високу, бронзову, майже голу постать білого чоловіка, котрого дикуни впроваджували на площу, де танцювала дика юрба. Тарзан був сильно зацікавлений.

Тихцем Тарзан опустився на землю й, держачися густої тіни ліса, зайшов на другий бік села. Він скоро перейшов через освітлену місяцем поляну між лісом і палісадами. Кілька скорих кроків, потім біг, і його пальці схопили за край палісад.

Піднявшися на руках угору, він поглянув у село. Він слухав мовчки, нюхаючи повітря. Потім він перенісся понад палісаду й опустився легко на землю в середині твердині Рунґулі, жорстокого ватажка Басутів, на котрого приказ вставали тисячі чорних вояків, готових битися й умирати.

Тимчасом темпо барабанів прискорювалося. Співи дикунів піднималися все вище й вище. Замащені красками дикуни скакали високо в повітря й тупали ногами довкола бранця. Обровський знав, що вони скоро кинуться на нього й пічнуть його мучити!